

Parlamentul Republicii Moldova
Guvernul Republicii Moldova

Copie:

Toate primăriile și consiliile raionale din Republica Moldova (conform listei)
Societatea civilă (conform listei)
Mass media (conform listei)

**DECLARAȚIA
CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN REPUBLICA MOLDOVA**

În legătură cu intențiile de a amâna implementarea noului sistem de finanțe publice locale și blocarea procesului de descentralizare și consolidare a autonomiei locale din Republica Moldova

Pornind de la faptul că autoritățile administrației publice locale reprezintă un fundament esențial pentru funcționarea oricărui regim democratic, deoarece doar la nivel local poate fi exercitat în modul cel mai direct dreptul cetățenilor de a participa la rezolvarea treburilor publice;

Conștienți de răspunderea pe care o purtăm față de cetățenii Republicii Moldova, care așteaptă ca autoritățile pe care le aleg să-și îndeplinească în mod corespunzător obligațiile funcționale;

Recunoscând că problemele administrației publice locale sunt comune pentru toate autoritățile locale indiferent de opțiunile și viziunile politice și dorind să contribuie într-un mod mai eficient și adecvat la soluționarea problemelor comune ale autorităților locale prin descentralizarea continuă a responsabilităților și dezvoltării autonomiei financiare a unităților administrativ-teritoriale;

Convinși că fără o descentralizare și consolidare a autonomiei locale, Republica Moldova nu va putea să asigure obiectivele centrale de modernizare și europenizare pe care le anunță, pe plan politic;

Luând în considerație: Constituția Republicii Moldova, Programul de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2012-2014, Raportul „Democrația locală și regională în Republica Moldova” și Recomandările Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului Europei din 22.03.2012, Rezoluția Asambleii Parlamentare din 02.10.2013, Legea privind Descentralizarea Administrativă și Legea privind administrația publică locală,

Noi, reprezentanții comunităților locale din toată țara, întruniți în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului Național al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) din 4 octombrie 2013 declarăm următoarele:

- 1. Suntem profund îngrijorați și indignați în legătură cu intențiile clasei politice actuale de a amâna/bloca implementarea noului sistem de finanțe publice locale începând cu 1 ianuarie 2014, în pofida promisiunilor și angajamentelor asumate anterior pe plan intern și extern.**
- 2. Amintim faptul că reforma administrației publice, descentralizarea și consolidarea autonomiei locale este declarată una dintre prioritățile guvernamentale de bază, de care depinde realizarea tuturor altor priorități guvernamentale.** Totodată, pe tot parcursul ultimilor ani, prioritatea acestei reforme a rămas doar una declarativă și fără relevanță practică în lipsa unor acțiuni și rezultate concrete. Totodată, mai multe inițiative legislative importante pentru autonomia locală sunt blocate de ani de zile în parlament, iar în loc de descentralizare în mai multe domenii are loc centralizarea și crearea mecanismelor de presiune administrativă asupra APL: poliție, educație, tarife la servicii publice, achiziții publice etc.
- 3. Declarăm oficial și ferm că noul sistem de finanțe publice locale, adoptat în două lecturi și care urmează a fi pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2014, reprezintă un pas important și extrem de necesar în direcția demontării verticalei puterii și modernizării administrației publice din Republica Moldova în conformitate cu principiile și standardele europene.** Acest sistem asigură creșterea considerabilă a gradului de autonomie locală, fiind unul echilibrat, stimulatoriu, obiectiv și în avantajul majorității covârșitoare a comunităților locale.
- 4. Suntem convinși că refuzul de a implementa noul sistem de finanțe publice locale începând cu 1 ianuarie 2014, va conduce la blocarea definitivă și pe mulți ani a oricăror acțiuni și progrese reale în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, iar drept consecință, la nerealizarea uneia din principalele priorități guvernamentale declarate – reforma administrației publice și descentralizare.** Pe de altă parte, punerea în

aplicare a legii finanțelor locale începând cu 1 ianuarie 2014, va permite deblocarea procesului și crearea condițiilor necesare pentru asigurarea progresului real în implementarea acțiunilor prevăzute de Strategia Națională de Descentralizare, termenul de realizare a multor dintre acțiunile respective, fiind deja depășit considerabil.

5. **Considerăm că prin refuzul de a pune în aplicare acest sistem începând cu 1 ianuarie 2014, va fi afectată grav credibilitatea clasei guvernamentale, pe plan extern și intern.** Deoarece, deja de mai mulți ani autorităților locale, societății civile și populației le sunt promise reforme și acțiuni concrete în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, care să permită creșterea capacităților autorităților locale de a soluționa problemele comunităților sale. În același timp, târăgănarea implementării legii finanțelor locale și implicit a procesului de descentralizare, va genera de asemenea, o dezamăgire din partea partenerilor de dezvoltare a RM, care în baza angajamentelor oficiale asumate de către autoritățile moldovene au investit considerabil în procesul de descentralizare și în prezent derulează proiecte importante viitorul cărora este strâns legat de viitorul procesului de descentralizare din Republica Moldova.
6. **Amintim, că lipsa de progrese reale în domeniul democrației locale și consolidării autonomiei locale, dar în mod special, lipsa autonomiei financiare reale, constituie una din restanțele principale a Republicii Moldova față de Consiliul Europei,** menționate inclusiv în documentele recente adoptate: Raportul și recomandările Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului Europei din 23 martie 2012 și rezoluția Adunării Parlamentare din **02 octombrie 2013**, prin care autorităților din Republica Moldova li se solicită expres adoptarea și punerea în aplicare începând cu 1 ianuarie 2014 a noului sistem de finanțe publice locale. În acest sens și în condițiile neimplementării noului sistem de finanțe publice locale respectiv, orice discuție privind scoaterea Republicii Moldova de sub procesul de monitorizare este lipsită de sens.
7. **Considerăm că riscurile politice care se pun la baza acestor ezitări din partea clasei politice actuale sunt preamărite și nejustificate.** Din contra, descentralizarea și consolidarea autonomiei locale, trebuie privite în calitate de idee națională generală care este în interesul tuturor actorilor din Republica Moldova: guvernare, opoziție, societate civilă, sector privat și mai ales, întreaga populație a țării. Deoarece, în rezultatul descentralizării și demontării verticalei puterii, are loc depolitizarea sistemului administrativ, reducerea presiunilor administrative, financiare și politice asupra autorităților locale și o creștere considerabilă de interes și capacitate la nivel local, în vederea realizării în practică a programelor guvernamentale de dezvoltare social-economică locală și națională.
8. **Considerăm că în prezent, prin implementarea noului sistem de finanțe publice locale și creșterea capacităților administrative la nivel local, Republica Moldova are o șansă unică de a crea un fundament solid pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a comunităților locale și a întregii țări.** Ratarea acestei oportunități, va conduce la păstrarea sistemului actual administrativ hipercentralizat, autoritar, extrem de politizat, depășit și absolut inefectiv, pentru mulți ani înainte. Iar Republica Moldova și comunitățile locale vor fi lipsite de o șansă unică de a primi un imbold real pentru dezvoltarea și valorificarea efectivă a potențialului uman, economic și financiar local existent și neexplorat până în prezent în modul corespunzător.

Prin urmare, în baza celor menționate mai sus, CEREM:

1. Adoptarea în variantă finală și în regim de urgență a proiectului legii nr.4 din 15.01.2013, privind modificarea și completarea unor acte legislative, cu punerea lui în aplicare începând cu 1 ianuarie 2014. Astfel, ca să fie asigurată elaborarea procesului bugetar local pentru anul 2014 în baza noului sistem de finanțe publice locale.
2. Organizarea unor audieri publice Parlamentare privind situația în domeniul APL, procesul de implementare a Strategiei Naționale de Descentralizare și modului de realizare a recomandărilor Congresului Puterilor Locale și Regionale a Consiliului Europei și Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din domeniul democrației locale.
3. Prezentarea de către Guvern în conformitate cu art. 15 al Legii privind descentralizarea administrativă a unui Raport anual privind dezvoltarea sistemului de administrație publică locală și evoluția procesului de descentralizare.

Adoptată astăzi, 04.10.2013,
Mun. Chișinău